

Het Boxenstelsel

Voor de inkomstenbelasting zijn er drie soorten belastbaar inkomen. Die worden ingedeeld in drie boxen met eigen regels en tarieven. Het inkomen of vermogen wordt in een van de drie boxen geplaatst:

- Box 1: Belastbaar inkomen uit werk en woning
- Box 2: Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang
- Box 3: Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (vermogen)

Box 1: Werk en woning

In box 1 vallen de inkomsten uit werk en de eigen woning. Hoe hoger het inkomen, hoe meer belasting je betaalt:

2023

Onderstaande tarieven zijn van toepassing op je voorlopige aanslag 2023.

Schijventarief jonger dan AOW-leeftijd			
Bij een inkomen van	t/m	bedraagt de belasting minimaal	plus over het bedrag in deze schijf
-	€ 73.030	-	36,93%
€ 73.031	-	€ 26.969	49,50%

Schijventarief voor AOW-gerechtigden geboren voor 1 januari 1946			
Bij een inkomen van	t/m	bedraagt de belasting minimaal	plus over het bedrag in deze schijf
-	€ 38.702	-	19,03%
€ 38.703	€ 73.030	€ 7.365	36,93%
€ 73.031	-	€ 20.042	49,50%

Schijventarief voor AOW-gerechtigden, geboren vanaf 1 januari 1946			
Bij een inkomen van	t/m	bedraagt de belasting minimaal	plus over het bedrag in deze schijf
-	€ 37.148	-	19,03%
€ 37.149	€ 73.030*	€ 7.069	36,93%
€ 73.031	-	€ 20.320	49,50%

*Inclusief houdbaarheidsbijdrage: 65-plussers geboren in of na 1946 betalen via de belastingen mee aan de houdbaarheid van de AOW.

De aftrekbare rente en kosten met betrekking tot de eigen woning zijn in 2023 aftrekbaar tegen een tarief van ten hoogste 36,93%.

2022

Onderstaande tarieven zijn van toepassing op de aangifte inkomstenbelasting over 2022, die je in het voorjaar van 2023 invult.

Schijventarief geboren in of na 1946 – jonger dan AOW-leeftijd			
Bij een inkomen van	t/m	bedraagt de belasting minimaal	plus over het bedrag in deze schijf
-	€ 69.398	-	37,07%
€ 69.398	-	€ 25.725	49,5%

Schijventarief voor AOW-gerechtigden geboren vanaf 1 januari 1946			
Bij een inkomen van	t/m	bedraagt de belasting minimaal	plus over het bedrag in deze schijf
-	€ 35.129	-	19,17%
€ 35.129	€ 69.398*	€ 6.734	37,07%
€ 69.398	-	€ 19.345	49,50%

Schijventarief voor AOW-gerechtigden geboren vóór 1 januari 1946			
Bij een inkomen van	t/m	bedraagt de belasting minimaal	plus over het bedrag in deze schijf
-	€ 36.409	-	19,17%
€ 36.409	€ 69.398	€ 6.979	37,07%
€ 69.398	-	€ 19.208	49,50%

*Inclusief houdbaarheidsbijdrage: 65-plussers geboren in of na 1946 betalen via de belastingen mee aan de houdbaarheid van de AOW.

De aftrekbare rente en kosten met betrekking tot de eigen woning zijn in 2022 aftrekbaar tegen een tarief van ten hoogste 40%.

Aftrekbare kosten in box 1

In box 1 kun je bepaalde kosten aftrekken, zoals de rente en kosten van leningen voor de eigen woning en bepaalde premies voor lijfrentes. Maar ook de persoonsgebonden aftrek, zoals de giftenaftrek en kosten voor ziekte en invaliditeit komt op het inkomen in box 1 in mindering. De inkomsten uit werk en eigen woning bespreken we hier kort:

- **Inkomsten uit werk**

In box 1 vallen winst uit onderneming, loon, salaris en inkomsten uit overige werkzaamheden (zoals freelancewerkzaamheden). Maar ook pensioenen, sociale uitkeringen, ontvangen alimentatie en uitkeringen van lijfrenten waarvan je de premie in deze box aftrekt.

- **De eigen woning**

De eigen woning die als hoofdverblijf wordt gebruikt, valt in box 1. Het eigenwoningforfait is een percentage van de WOZ-waarde, dat je bij je inkomen moet optellen. Hypotheekrente en rente van leningen die je voor de eigen woning bent aangegaan mag je gedurende maximaal 360 maanden (30 jaar) aftrekken van je inkomen. Sinds 1 januari 2004 is de renteaftrek van de lening voor een nieuwe woning beperkt door de [bijleenregeling](#). Voor nieuwe leningen gelden per 1 januari 2013 aanvullende voorwaarden om voor renteaftrek in aanmerking te komen. Sinds 1 januari 2014 wordt het hoogste tarief waartegen hypotheekrenteaftrek kan worden afgetrokken jaarlijks verlaagd met 0,5%. Sinds 2020 daalt het aftrektarief met 3% per jaar. In 2022 komt het hoogste aftrektarief waartegen de rente kan worden afgetrokken hierdoor op 36,93%. Deze beperking raakt uitsluitend huiseigenaren die in de hoogste belastingschijf worden belast.

Box 2: Aanmerkelijk belang

Je hebt een aanmerkelijk belang als je, eventueel samen met je partner, ten minste (opties op) 5% van de aandelen bezit in bijvoorbeeld een BV of NV. Inkomsten hieruit worden in box 2 belast naar een tarief van 26,90%.

Box 3: Sparen en beleggen (vermogen)

Je betaalt belasting over het vermogen boven de vrijstellingsgrens. De basis ('rendementsgrondslag') is: tel al je bezittingen op en trek daar de eventuele schulden van af. Rente en kosten van schulden die in deze box vallen, zijn niet aftrekbaar.

Vrijstellingsgrenzen

Vrijstellingen box 3 voor 2021	
Alleenstaande	€ 57.000
Gehuwd, fiscale partners	€ 114.000
Vrijstelling per minderjarig inwonend kind	Nihil

Vrijstellingen box 3 voor 2022	
Alleenstaande	€ 50.650
Gehuwd, fiscale partners	€ 101.300
Vrijstelling per minderjarig inwonend kind	Nihil

Voor schulden geldt voor 2021 een drempel van € 3.400 per persoon en voor fiscale partners € 6.800. Voor 2022 is die drempel € 3.200 per persoon en voor fiscale partners € 6.400. Je betaalt belasting over het vermogen boven de vrijstellingsgrens.

Tussen 2017 en 2020 is de berekening van het (fictieve) rendement over het vermogen veranderd. Er zijn 3 vermogensschijven. De Belastingdienst neemt hierbij als uitgangspunt dat je meer voordeel hebt over het vermogen als dat vermogen groter is. Bij iedere volgende vermogensschijf wordt daarom een hoger percentage gebruikt om dat voordeel te berekenen.

Eind 2021 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat het fictieve rendement in strijd is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), met name het ongestoord genot van eigendom. De uitspraak van de Hoge Raad betekent dat alleen nog het werkelijk behaalde rendement mag worden belast. Met deze uitspraak is de huidige box 3 heffing in feite stopgezet. Het Ministerie van Financiën heeft daarom de wetgeving aangepast.

Het belastingtarief over het berekende rendement is 2022 31% en voor 2023 32%. Hieronder zie je hoe je het rendement over het positieve vermogen kunt berekenen:

2022:

Het vermogen is tot € 50.650 per belastingplichtige vrijgesteld. In onderstaande tabel gaat het om het vermogen boven deze vrijstelling.

Vermogen meer dan	Maar niet meer dan	Gecombineerd rendement 2022	Belasting als % van box 3 vermogen
€ 0	€ 50.650	1,82%	0,56%
€ 50.650	€ 962.350	4,37%	1,35%
€ 962.350	€ -	5,53%	1,71%

2023:

Voor 2023 wordt gerekend met rendementspercentages per soort vermogen. Op dit moment zijn de rendementspercentages:

- Voor bank- en spaartegoeden en contant geld: 0,36%
- Beleggingen/ander bezittingen: 6,17%
- Schulden: 2,57%

De percentages voor bank- en spaartegoeden en voor schulden staan nog niet definitief vast. Ook heeft de staatssecretaris van Financiën aangegeven nog te kijken of er meer onderscheid moet worden aangebracht in de categorie beleggingen/andere bezittingen omdat daar nu ook onder vallen het aandeel in de VVE-reserves en de verstrekte familielening.

[Meer over het berekenen van de belasting in box 3 per 1 januari 2022.](#)

Tweede woning

Een tweede woning (bijvoorbeeld een vakantiewoning) en andere onroerende zaken vallen in box 3. Een tweede woning wordt gewaardeerd op de WOZ-waarde. Voor niet-tijdelijk verhuurde woningen en woningen op erfpachtgrond gelden [speciale waarderingsregels](#).